QUESTION BANK:

بەشی جوگرافیا و مێژوو:

پ/١- بە کورتی وەڵامی ئەمانەی خوارەوە بدەرەوە:

١-- ناوی کوردستان بۆ یەکەمجار لەلایەن کێ بەکارهاتووە ؟

٢- هۆکاری سەرەکی رووخانی هەموو میرنشینە کوردییەکان چ دەوڵەتێک بوو؟

٣- کێ ڕەچەڵەکی کورد دەگەڕێنێتەوە بۆ دانیشتوانی چیاکانی زاگرۆس و چینی هیندۆ ئەوروپییەکان ؟

٤-کۆماری کوردستان ، لە ساڵی چەند؟ بە سەرۆکایەتی کێ دامەزرا ؟

٥-لە کیمیاباران کردنی شاری هەڵەبجەدا ، ژمارەیەکی زۆری هاوڵاتیانی کوردستانی باشوور بوونە قوربانی نزیکەی چەند هەزار بوون؟

٦- کام ڕێکەوتننامە ، بە یەکەم پەیماننامە دادەنرێ کە لە نێوان عوسمانییەکان و صەفەوییەکان مۆرکرا ؟

٨- ئایا، ئێزیدییەکان کوردی ڕەسەن و گروپێکی ئاینین لە ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەراست ؟

٩- کوردەکان پێشتر سەر بە چ بیر و باوەڕ و ئاینی بوون؟

١٠-کوردستان بۆ یەکەمجار لە مێژوودا لە چ شەڕێکدا دابەشکرا؟

١١- چەمکی کوردناسی ، لە نێو کورد بۆ یەکەمجار کەی بەکارهاتووە ؟

١٢- کوردستانی گەورە ، لە باکوور، باشوور، ڕۆژهەڵات، ڕۆژئاوا هاوسنوورە لەگەڵ کام دەوڵەت؟

١٣- بە شێوەیەکی گشتی تۆپۆگرافیای (بەرزی و نزمی) کوردستان پێکهاتووە لەچی؟

١٤- كوردستان ، وەك ناوی هەرێم ، زاراوەیەکی جوگرافی بۆ یەکەم جار لە کام سەردەم بەکارهاتووە؟

١٥-ئەو گەریدە رۆژئاواییانە، کێیە؟ کە ناوی کوردستانی بە ناوی (کاردستان) بەکارهێناوە.

١٦- کێ بە دامەزرێنەری میرنشینی سۆران دادەنرێت ؟

١٧- سەڵاحەددینی ئەیوبی ، دەوڵەتی ئەیوبی لە چ سەدەیەک و لە کام وڵات دامەزراند ؟

١٨- ڕاگواستن لە عێراقدا ، کەی دەستی پێکرد؟

١٩- بە پێی سەرچاوە مێژوویی و پاشماوە دێرینەکان ، نەژادی کورد چییە؟

٢٠-ئەو ڕێکەوتننامەیە ، کە لە نێوان سەرکردایەتی بەعس و شای ئێران دژی کورد مۆرکرا، چی بوو؟

٢١-زیاتر لە نیوەی تۆپۆگرافیای زەوی کوردستان لە چی پێك دەهێنن؟

٢٢-کوردستان لەسەر نەخشەی جیهان ، دەکەوێتە کوێی کیشوەری ئاسیا؟

٢٣- زاراوەی (خاکی کوردان- أرض الأكراد)، لە لایەن کێ؟ بەکارهاتووە.

٢٤- کەی کۆماری کوردستان، ڕووخێندرا؟

٢٥- کەی شاڵاوەکانی ئەنفال بەرامبەر بە کورد ئەنجامدرا؟

٢٦-کێ؟ دەستێکی باڵای هەبوو لە وەرگرتن و لەبەرکردنی فەرموودەکان و وگێڕانەوەی بۆ شاگردانی.

٢٧- سۆمەری و بابلییەکان ناوی کوردیان بە چی ناونابوو؟

٢٨- ئەو ڕێکەوتننامەیە چییە؟، کە لە نێوان سەرکردایەتی بەعس و کورد لە ساڵی ١٩٧٠مۆرکرا.

٢٩- کەی ؟ جینۆسایدی خەڵکی شەنگال لە لایەن گروپە تیرۆریستییەکانەوە، ئەنجامدرا.

٣٠- حکومەتی عێراق چەندجار چەکی کیمیایی دژی خەڵکی مەدەنی کورد و گروپە کوردییە چەکدارەکانی بەکارهێناوە؟

٣١- زۆربەی ئێزیدییەکان لە عێراقدا لە ڕووی ئایینەوە پەیوەستن بە کوێیەوە؟

٣٢- قازی محمد و هەڤاڵەکانی لە چ ڕێکەوتێک و لە کوێ لە سێدارە دران؟

پ/ ٢- پێناسەی ئەمانەی خوارەوە بکە :

١- گابانەکان ٢- سەلاحەدینی ئەیوبی ٣- کوردناسی ٤- شەڕی چاڵدێران ٥- چەمکی جینۆساید ٦- ئێزیدییەکان ٧-بەعەرەبکردن ٨- زاراوەی ئەسترۆنۆمی ٩- کۆماری کوردستان ١٠- گابانی کوردی

پ/ ٣- هۆی ئەمانەی خوارەوە روون بکەرەوە :

١- گردەکان، لە زۆربەی بەشەکانی کوردستان هەن و کەڵکیان زۆرە.

٢-جینۆساید، چەمکێکی نوێیە بۆ تاوانێکی دێرین و کۆن.

٣- بۆچی، کوردستان یەکێکە لە دەوڵەمەندترین وڵاتانی جیهان لە رووی دەرامەتی ئاوییەوە؟

٤- زانستی کوردناسی، بە زانستێکی کوردی دانانرێت بۆچی؟

٥-کوردستان لە کۆنەوە مرۆڤی تێدا ژیاوە.

٦- کوردناس و ڕۆژهەڵاتناسەکان لە کوردیان کۆڵیوەتەوە.

٧-کوردستان ، لە ڕووی سامانی ئاوی ژێر زەوییەوە دەوڵەمەندە.

٨- دەوڵەتی ئەیوبی دەوڵەتێکی کوردی نەبوو.

٩-کوردستان شوێنەکەی بۆ گەشت و گوزار گونجاوە

پ/ ٤- ئەو کۆمەڵە و رێکخراوە کوردییانەی لە نیوەی یەکەمی سەدەی بیستەمدا دامەزراون چین؟بیانژمێرە .

پ/٥- جۆرەکانی جینۆساید لە کوردستان چین ؟بیان ژمێرە .

پ/ ٦- ئەو کارە گرینگانە چی بوون لە کۆماری کوردستان ئەنجام دران؟ بیانژمێرە.

پ/ ٧- ئەو کۆنگرە و پەیماننامە نێودەوڵەتییانە چین کە دەربارەی کورد نووسراون و مۆرکراون ، بیانژمێرە .

پ/ ٨- میرنشینە کوردییەکان بژمێرە.

پ/ ٩- جۆرەکانی جینۆساید چیین ، بیانژمێرە .

بەشی زمان و ئەدەب:

پ١/ پێناسەی ئەمانەی خوارەوە بکە :

١-زار ٢-زاری کۆمەڵایەتی ٣-زمانی ستاندارد
٤-فۆلکلۆر ٥-شیعری هاوچەرخ
٦-چیرۆک ٧-رۆمان ٨-مەتەڵ
٩-پەندی پێشینان ١٠-حەکایەت(سەرگوزشتە) ١١-زاری مێژوویی ١٢-زاری جوگرافی

پ٢/ پێنج لە تایبەتمەندییەکانی زار بنووسە .
پ٣/ زارەکانی زمانی کوردی بژمێرە و باسی یەکێکیان بکە.
پ٤/ پێنج لە هۆکارەکانی نەبوونی زمانی ستانداردی کوردی بنووسە .
پ٥/ پێنج لە بایەخ و گرنگی فۆلکلۆر بنووسە .
پ٦/ ئەو تایبەتمەندییانە چیین، کە ئەدەبی فۆلکلۆری لە ئەدەبی نووسراو و ئەدەبی میللی جیا دەکاتەوە ؟
پ٧/ ئەو هۆکارانە بنووسە، ؛کە بوونە مایەی پێشکەوتنی رۆمانی کوردی لە قۆناغی پێگەیشتن و ناساندندا.

پ٨/ بۆچی رۆژنامەی کوردستان، کاریگەرییەکی گرنگی هەبوو بەسەر مێژووی ئەدەبی کوردی بە گشتی و پەخشان بە تایبەتی ؟
پ٩/ بۆچی چیرۆکی هونەری کوردی، لە قۆناغی پێگەیشتن و چەسپاندندا، زیاتر پەرەی سەند ؟
پ١٠/ بۆچی لە نێوان ساڵانی (١٩٧٠-١٩٩٠)، کە قۆناغی نوێبوونەوەی چیرۆکی کوردییە، لەم قۆناغەدا چیرۆک تەواو پێگەیشت و بە بەرگ و سیمایەکی هونەری نوێ دەرکەوت ؟
پ١١/ بۆچی، چیرۆکی هونەری کوردی، لە قۆناغی دوای ڕاپەریندا، لە ڕووی چەندێتی و چۆنایەتییەوە، گۆڕانی بەسەرداهات ؟
پ١٢/ بۆچی لە قۆناغی بێئاگابوون و کپبووندا، بەرهەمی ڕۆمان بە ژمارە کەم بوون ؟
پ١٣/ رۆژنامەی کوردستان، یەکەم ژمارەی لە کوێ بڵاوکرایەوە ؟
پ١٤/ چیرۆکنووسە دیارەکەی قۆناغی دوای ڕاپەڕین، کێیە ؟
پ١٥/ لە چ قۆناغێکدا رۆمانی کوردی، لە ڕووی چۆنایەتەوە گەشەی سەند ؟
پ١٦/ لە کام قۆناغدا، چیرۆکی کوردی دەوڵەمەندی بوو بە بیری نەتەوەیی ؟
پ١٧/ کام زمان، زمانی نووسینە و بەند نییە بە هیچ چین و توێژ و تاقمێکی کۆمەڵایەتیدا ؟
پ١٨/ کام زاری کوردییە، کە زۆربەی کوردانی باشووری کوردستان و ڕۆژهەڵاتی کوردستان قسەی پێدەکەن ؟
پ١٩/ یەکەم پەخشان چییە ؟ کە بە کرمانجی ناوەڕاست نووسرا بێت .
پ٢٠/ بایەخدان بە بەکارهێنانی هونەرەکانی رەوانبێژی و هەڵبژاردنی وشە، تایەبەتمەندی کام قۆناغی شیعری کوردییە ؟
پ٢١/ (نو بهارا بچوکان) لە نووسینی کێیە ؟

پ٢٢/ سەرەتای مێژووی ئەدەبی کوردی بە شیعرەکانی کام شاعیر دەست پێدەکات ؟
پ٢٣/ تایبەتمەندییەکانی چیرۆک چیین ؟
پ٢٤/ کام بەشی فۆلکلۆر بە بەشێکی گەورە و فراوان دادەنرێت ؟
پ٢٥/ ئەو هۆکارانەی کە دەبنە هۆی دروستبوونی زاری کۆمەڵایەتی چین ؟
پ٢٦/ زاری کرمانجی ناوەڕاست، چەند شێوەزاری لێدەبێتەوە ؟
پ٢٧/ جۆرەکانی شیعر چین ؟
پ٢٨/ جۆرەکانی پەخشان چین ؟
پ٢٩/ تایبەتمەندییەکانی شیعری ڕۆمانسی کوردی چین ؟
پ٣٠/ تایبەتمەندییەکانی شیعری هاوچەرخی کوردی چین ؟
پ٣١/ روخساری شیعری هاوچەرخی کوردی چییە ؟
پ٣٢/ یەکەمین رۆژنامەی کوردی چیبوو ؟
پ٣٣/ زمانی کوردی، سەر بە چ خێزانە زمانێکە ؟
پ٣٤/ لە چ قۆناغێکدا، زمانی ناوچەیی بۆتە زمانی ئەدەبیات ؟
پ٣٥/ شاعیرانی کلاسیکی کوردی، لاسایی کام ئەدەبیاتیان کردۆتەوە ؟
پ٣٦/ تەوزیفکردنی هێما (ڕەمز)، لە لای شاعیرانی کام قۆناغ زیاتر پەیرەوکراوە ؟
پ٣٧/ لە چ قۆناغێکدا، چیرۆکی کوردی، لە ڕووی تەکنیکەکانی گێڕانەوە، گۆڕانکاری بەسەرداهات ؟
پ٣٨/ ئایا زار وەکو زمان بەر گەشە و گۆڕانی مێژوو دەکەوێت ؟
پ٣٩/ ئایا سەرهەڵدانی رۆژنامەگەری کوردی، ڕووداوێکی مێژوویی و زمانی و نەتەوەیی گرنگ بوو ؟
پ٤٠/ قۆناغی ناوەند بە چ بەناوبانگە ؟
پ٤١/ ئایا مێژووی پەیدابوونی زار لە دوای زمانەوە دێت ؟
پ٤٢/ ئایا زار زیاتر زارەکییە و گوتراوە و دەقی نووسراوی نییە ؟

پ٤٣/ ئایا دەتوانین بڵێین زمانی ستاندارد، لە بنەرەتدا زاری پێوانە و معیاری بووە ؟
پ٤٤/ زازایی سەر بە چ لقێکی زارە ؟
پ٤٥/ مەبەست چییە لە ڕێگەی کلاسیکی ؟
پ٤٦/ مەبەست چییە لە شاکاری ئەدەبی بەرز؟
پ٤٧/ وشەی فۆلکلۆر، چ جۆرە وشەیەکە ؟
پ٤٨/ مەبەست چییە لە ئەفسانە ؟
پ٤٩/ مەبەست چییە لە حەکایەت(سەرگوزشتە) ؟
پ٥٠/ مەبەست چییە لە مەتەڵ ؟
پ٥١/ هۆکارەکانی نوێبوونەوەی شیعری کوردی چین ؟
پ٥٢/ ناوەرۆکی شیعری هاوچەرخی کوردی چییە ؟
پ٥٣/ کۆنترین دەقی پەخشانی نووسراوی کوردی چییە ؟
پ٥٤/ یەکەم رۆژنامەی کوردی لە ساڵی چەند دەرچووە ؟
پ٥٥/ شیعری ڕۆمانسیزمی کوردی، لە ژێر کاریگەری کام ئەدەبیات نوێبوونەوەی بە خۆیەوە بینی ؟
پ٥٦/ لە ڕووی ناوەرۆکەوە، شیعری کلاسیکی کوردی لە دەوروبەری چ مەبەستێک دەسووراوە ؟
پ٥٧/ ڕابەرانی شیعری نوێخوازی کوردی کێن ؟
پ ٥٨/ زمانی کوردی تێکەڵ بە وشە و زاراوەی عەرەبی، فارسی و تورکی، سیمای چ جۆرە شیعرێکە ؟
پ٥٩/ زۆربەی توخمەکانی فۆلکلۆر چی تێدایە ؟
پ٦٠/ مەبەست چییە لە پەندی پێشینان ؟
پ٦١/ قۆناغەکانی شیعری کوردی چیین ؟
پ٦٢/ کام زمان، ئەو شێوەیە باوەیە، کەوا لە ئاکامی دەستێوەردانی ڕاستەوخۆی کۆمەڵەوە دروست دەبێت ؟

پ ٦٣/ دوای رووخانی ساسانییەکان و دوای دوو سەدە سستی، زمانی کوردی و زمانە ئێرانییەکان نووسینیان دەست پێدەکات، ئەو قۆناغە بە چی ناوزەند دەکرێت ؟

پ ٦٤/ ئەو نەتەوەی ناسنامەی زمانەکەی لە هەڕەشە دابێت، بەچ زمانێک دەتوانێت بەرگری لە مانەوەی خۆی بکات؟

پ ٦٥/ شاعیرانی هاوچەرخ، وێنە شیعرییەکانیان بە چ شێوەیەک مانا دەدەن بەدەستەوە؟

پ ٦٦/ کام ئەدەب ، کۆنترین ئەدەبە؟

پ٦٧/ زمانی کوردی، سەر بەچ خێزانە زمانێکە؟

پ٦٨/ ڕێگاکانی دروستبوونی زمانی ستاندارد بژمێرە و باسی یەکێکیان بکە.

پ ٦٩/ بەشەکانی فۆلکلۆر چین؟

پ ٧٠/ قۆناغەکانی چیرۆکی کوردی بژمێرە و بۆ هەر قۆناغێک ناوی چیرۆکنووسێک وەک نموونە بهێنەوە.

پ ٧١/ بۆچی تاکو ئێستا کورد، خاوەنی زمانێکی ستاندارد نییە؟

پ ٧٢/ قۆناغەکانی ڕۆمانی کوردی بژمێرە.